

Dolgozat címe: A Kula torony megóvása és újjáélesztése: Egy történelmi kert és közösségi tér tervezése Szabadbattyánban

A dolgozatot készítő hallgató neve: Pénzes Krisztina (SANQHB)

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: Gyógy- és fűszernövények felsőoktatási szakképzés, levelező

Intézet/tanszék (ahol a dolgozat készült) megnevezése: Kertészettudományi Intézet

Belső témavezető: Horváthné Dr. Baracsi Éva egyetemi docens, MATE Kertészettudományi Intézet Georgikon Campus, Gyümölcsstermesztési Tanszék

A Kula torony Szabadbattyánban számos pusztulófélben lévő történelmi emlékünkhöz egyike. Mint lokálpatrióta évek óta szomorúan nézem elhanyagolt, kihasználatlan állapotát. A záródolgozatom tematikájául éppen azért választottam egy olyan témát, amivel nemcsak a helyi értékek megőrzését segíthetném elő, hanem a történelmi kertek iránti fokozódó turisztikai érdeklődést kihasználva egy, a hely adottságait szem előtt tartó, ahhoz jól illeszkedve létrehozott fűszer-, és gyógynövénykert kialakítását is.

Munkámban először bemutattam a Kula történelmi szerepét, építési periódusait. Ez után rátértem a történelmi kertek bemutatására szigorúan abból szempontból, ami a kerttervezést érintette, vagyis a középkori és reneszánsz kertépítészeti elemekre, kitérve a magyar sajátosságokra. Mivel a torony a fénykorát a török hódoltság alatt élte, így adta magát az ötlet, hogy a kerttervezésnél a törökös (iszlám) hagyományokat is megjelenítsem és ötvözve a magyar elemekkel egy olyan kert tervét hozzam létre, amely akár a 16-17. században létre is jöhetett volna.

Szakirodalmi kutatásaim alapján bizonyítottnak látom, hogy a növekvő érdeklődés, ami a történelmi kertturizmusban és speciálisan a gyógynövényturizmusban megfigyelhető, életképessé tehetne egy olyan vállalkozást, amely a széles körben vett kertturizmusra építve próbálna nyereséges lenni és megmenteni így egy jelentős műemléket a pusztulástól.

Dolgozatom 4. részében részletesen bemutattam azokat a kutatásaim alapján a korszakba illeszthető gyógy- és fűszernövényeket, amelyeket a kertbe kiültetésre terveztem. Részletesen kitértem történelmi hátterükre, termesztési technológiájukra és felhasználási lehetőségeikre, figyelembe véve a terület adottságait.

Dolgozatom természetesen nem vetekedhet egy kerttervező mérnök munkájával, nem is az a cél. Azt szeretném megmutatni, hogyan lehet egy halódó műemléket kiegészítő turizmussal megmenteni a jövő számára. Ehhez szánom gondolatindítónak a kert tervezését, amely alapján, szakemberek bevonásával továbbgondolva egy működőképes vállalkozást lehetne létrehozni.

A terveimben azonban „nemcsak” egy történeti kert létrehozása szerepel, hanem egy olyan vállalkozás és egyben közösségi tér megvalósítása, amely nemcsak a fő célt, vagyis a Kula torony megmentését valósítja meg, hanem egyben falu számára is értéket teremt. Egyrészt azzal, lehetőséget teremt a közösségépítésre, hiszen helyszínt biztosít ahhoz, hogy a hasonló érdeklődésű emberek találkozassanak, megismerjék egymást és érdeklődési körükön keresztül szorosabban tudjanak egymáshoz kapcsolódni. Másrészt fejleszti a környezettudatosságot, hiszen az oktatáson, projekteken keresztül fenntartható kertművelést mutat be, ahol az esővízgyűjtés, a komposztálás, helyi növények termesztése, gyógynövények megismerése mind jó alapot adnak az ökológiai lábnyom csökkentésére.